

En tots dos casos deuen
 En tots dos casos deuen
 Les dues institucions son
 representatius, Republica
 i insararables. o
 Legíslar la Libertat bas
 genent de garantir, es co
 mtre ostant contra ella. o
 La libertat propi acaba all
 about comença la Libertat
 opeta. Es licit, donchs, al
 individu fer tot lo que no
 perjudiqui a un altre. o
 La resignació que predica
 les religions no es més que
 la fórmula del engany ab
 que s'preté perpetuar la in
 justícia social en lo mon. o
 Les religions son causes
 d'aborris que viuen de la
 estafis d'admetre capitals en
 la terra, assegurant pagar
 missats interessos al cal.

PERIÒDIC POLITIC VERMELL

LA TRAMONTANA
 Defensa la principi libe
 ralis més avançats, com
 tants de cap man. o
 La TRAMONTANA es'anti
 religiosa de totas les re
 ligions, porque totas son
 igualment dolentes y op
 pressives para la dignitat
 la inteligencia humana. o
 La TRAMONTANA es política
 defensa sempre al més ad
 vancat contra l' més reaccionari,
 i sosté la necessitat
 d'una gran reforma social
 que transformi l' mode de
 ser del productor, tripi
 expediat al capitalisme.
 La TRAMONTANA es anti
 aliada a cap partit, servint
 los intereses generals de la
 Libertat sans comprometre
 ni preocupacions de man.

La salut del poble
 es la suprema llei

La TRAMONTANA es lo periòdic que s publica en idioma català
 més avançat en ideas polítiques, religioses y d' economia social.

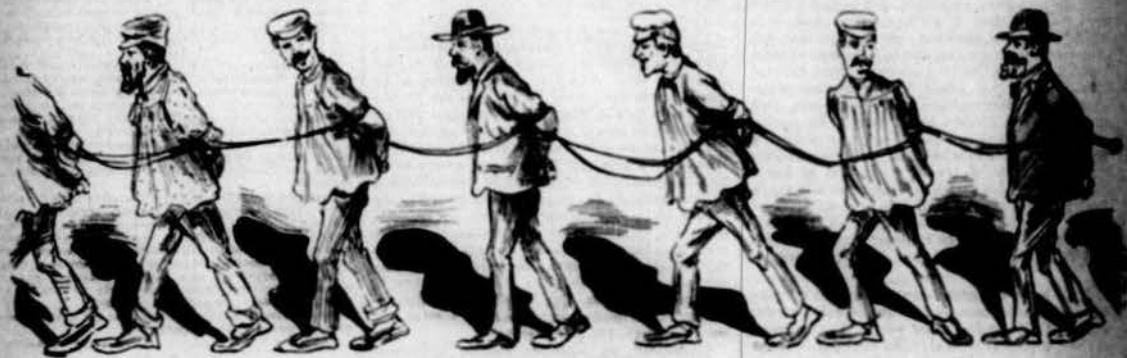
Lo Treball es la
 primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Espanya, 1 peseta trimestre.— Extranjer, 1
 Las inscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Puocent, 1, 1.º: BARCELONA
 Pels pagos s'admeten llibranças del Giro Mútuo, lletres de fàcil cobro
 y sellos de 15 céntims. No s'admeten llibranças especials de periòdics

PREUS DE VENTA
 Número solt, 5 céntims.—Jo exemplars, a pla.
 Sort é llum puntualment cada divendres

LAS PROFESSONS D' ENGUANY

Los obrers en professó
 van al barco ó a la presó.

Y als burgesos més butxins
 la professó ls va per dins.

Y l' govern, per fi de festa,
 va repartint la ginesta.

LA SOLIDARIDAD OBRERA

Tot homs sab que obrers molt dignes, sols per combatre als burgesos, dies la que 's troban presos sens delicta haver comés; tot homs sab los dolents tractats, los castighs y 'l rigorisme que han sofert ab heròisme, ab dignitat y honorades.

Si es que existia una causa per deixar justificades aquestes presons monstruoses, sola pot aplicarse aixís:

—Las han fetsa per donarnos una mostra verdadera de la justicia que impera en tot explotat país.—

Veurem, donchs, que ab injusticia, als companys que empraxionavan com criminals los tractavien sens cap motiu ni raó, lo molt digne classe obrera ferida per tal sarcasme, ha respost ab entusiasmada y ha dit ab indignació:

—Ja que aixís dels companys nostres se pren injustia venjana, ajedemnos sens tardansa si dignes voldem quedar.

Ja que libertat és la falta que no 'l fa el substància, puig que la seva existencia com la nostra, hem d'estimar.—

Y als presos no s'abandonen en sa situació precaria, y aquesta veu solidaria per tot va repetint; y de totes parts envien recursos de totes menes per aminorar las penas dels pobres que están sufrint.

Així 's veu que 'l proletaria, quan lo seu deber los crida, saben cumplir desseguida sens fallar un sol moment; y d' així la millor proba no es precisa ningun de treure, puig que tot homs ho pot veure d' un món clat y evident.

Basta sols mirar la llista d' obrers que ab hiantropia als presos sa simpatia demostran ab son favor, deixant, donchs, en consecuencia demostrat d' un modo lleible sa voluntat incunabile y 'l sentiment de son cor.

Quin efecte tan bo causa veure la classe explotada unida y agrumada ab bona fraternitat y que ab desinterès noble va compartint sas miserias y va salvant sas trierias ab la solidaritat!

Ja que aixís la burgesia ab son esperit d' usurs fer suflit als obrers procura per tindrelos ben humiliats, ho es que 'l obrers ho entenguen y sàpigan alifarse pera puguen defensarse de sa opressors malrats.

Y al per tan bona senda los proletaris seguitan y los seus debers cumplen ab bon zel y germanit, sense por d' equivocar se por dir com cosa certa que será prompte completa la seva emancipació.

POBRE SIMPATICH

A Bilbao ha corregut la sanch dels treballadors pels carrers, a consecuencia, segons confessen los mateixos periódics burgesos, del poch tacte ó de la provocació d' un delegat de las autoritats conservadoras.

Lo sistema conservador, donchs, haurá donat tots sos repugnants fruits. A Barcelona grilles y barrats; y a Bilbao morts y ferits pels carrers, y per fi de festa proclamació del estat de siti, tancament de centres obrers, ab tot y que 's de las conservas no necessitan pera res la suspensió de las garantías pera saltar per demunt de tot lo que 's dona la gana, com han fet a Catalunya.

Devant de la sanch de nostres companys de Bilbao es hora de sentir y no de parlar. Ja que no siga encara la de cosa més práctica.

Los entusiasmats pel espectacle nacional están d' enhorabona.

A Ateneuz mort d' un picador y mai ferit un espasa; a Saragossa mort d' un home que

s' estava darrera la barrera; y a Granada tres degracats en una sola corrida.

Si afegim a aixó que 's assails de viatgers en los trens continúa, campant los criminals tranquils per la molta feyna que tenen las autoritats a perseguir treballadors, tindrem lo quadro acabat de la moderna Espanya en mans dels conservadors.

23

Lo diumenje passat va celebrarse a Manrore un meeting obrer en protesta dals atropelissos comesos per aquells conservadors esquitxos de autoritat la fetsa anterior.

Y succedi lo natural: que deixant dir lo delegat de la autoritat sens intolancias, regnó 'l major ordre y compostura en la reunió, y ni tan sinistra 's tingué de fer us per part dels obrers d' un notari que tenian preparat per cas de repetirse alguna barrabassada autoritaria a fi d' aixecarme acta autorizada.

Pero senyor tenen d' educarse 'l obrers ó 'l delegats de la autoritat?

Los fetsa sobrats eloquentos d' aquestos dias abonan tal pregunta.

Ab la noticia reberem 43'60 pessetas pe 'l presos, que, a son temps varem entregar a la comissió recaudadora.

24

Alló del Banch d' Espanya ja s' arrega tot ab una pasterada a lo burges, y després de tant baladrejar del comerç y la industria y de las foras vivas (y explotadores) del país, tot quedarà reduhit a aygue de borraixas y un pasteteg.

Repetizeu que tot aixó 'm té sense cuydado: així ellis.

25

Prop de la friolera de quatre columnas emplea *La Guerra Social* de la setmana passada tractant de posarse inútils cataplasmes al mal que li degué causar nostra venadeta de la setmana anterior, posant 'l dit a la llaga de son dit insensat als anarquistas.

Si *La Tramontana* fos, com *La Guerra Social*, un periódich subvencionat ó sostingut per un partit, res més fácil que confondre en tot lo que diu a nostre contrincant empleant columnas y més columnas en contestació a tanta fulllarica y a la no poca mala fe que figura en son escrit; mes com nosaltrs no podem permetre que nostre periódich caygui de las mans dels llegidors dedicant la major part d' ell a qui no té més importancia que la que se li dona, nos concretarem a senyalar, fins ab perill de ferosos pesats, un parell de botons per mostra de la bona fe y llealtat dels prohomis del partit obrer respecte als anarquistas y a *La Tramontana*.

En dit escrit tracta *La Guerra Social* de negar la burla que feya ó la satisfacció que li causava la presó del Director d' aquest periódich, y volent negarla, escriu textualment, referintse a *La Tramontana*:

...sala designando al asunto y haciéndole la víctima diciendo, entre otras cosas por el estilo, que nos burlamos de los presos y persiguimos y de las penalidades sufridas por su director y nos guisamos en el fracaso de la huelga.

Consti, en primer lloch, que 'l subratllat penalidades es de *La Guerra Social* y no nostre; y com lo subratllat una paraula aixís es pera donaril un sentit oposat al natural, resulta demostrar lo contrari de lo que 's proposa, apart la mala intenció d' escriure *Acerca de las víctimas* tractantse d' un pres. Donchs que, son acós los Reoyos y Quejidos las víctimas del moviement del Maig, que ells los primers han procurat fer fracassar; y Y estampan aixó pera negar que tan burli ó s' alegran de las penalitats dels presos! Qué be diu lo ditro que diu que lo que 's té ab abundancia al cor ell tot sol surt a la boca!

Y aném al altre botó de mostra: Nega que la inquina de *La Guerra Social* al director de *La Tramontana* tinga res que veure ab lo succetit en la Societat d' Impressors, y escriu los dos sucients párrafos que seguixen pera probarho:

Dice que nuestra defenoa a sus ataques es debida a que el director de *La Tramontana*, y él de *La Guerra Social*, y algún otro redactor de ésta, pertenecen a la misma Sociedad obrera, a la de Impressores, en la cual al manifestarse las tendencias de huelga y manifestación, el compañero Lluusa se puso frente a frente a los del Partido Obrero, defendiendo la primera solución contra la segunda que aquellos pertenecian, y que cuando varios compañeros se comprometieron con la Sociedad no los seguia, apelaron al obstruccionismo y lograron imposibilitarla de somar acuerdo.

Esto es tan incierto como verdad innegable el que

nuestros compañeros estuvieron a punto de ser atropellados por los partidarios de la huelga, que llamados libres y autonomos, quisieron ejercer la Solesion contra la ley de la Sociedad de Impressors, contra el Reglamento de aquella corporación, hecho por Lluusa, según propia manifestación, en cuyo art. 36 se ampararon y por la defensa de cual derecho fueron amenazados, ultrajados de palabras y ofendidos por una fuerza más irracional que la soberana, por la fuerza del distrito juvenil y de la hipocritia vejez.

Deixant apart la grosseria, la maldat, la infamia en socialisme, que suposa la comparació de la majoria d' aquella societat als Solesions en aquestes circunstancias, (perqué no explica *La Guerra Social* a sos lectors qué diu aquest article 36 y de qué 's tractava, pera saber si sa invocació pels redactors de dit periódich en aquelles circunstancias era obstruccionisme, era mala fe, ó qué era?) Donchs ja que ellis no ho explica, ho explicarem nosaltrs. Aquest article 36 diu que quan en una votació resulta una minoria de més d' una quarta part dels votants, pot dita minoria demanar la suspensió del acort fins a la próxima Junta general. Pero s' era al diumenje dia 26 d' Abril, y la Societat tenia de prendre acort sobre sa conducta pel próxim 1.º de Maig, y havent perdut totes las votacions los partidarios de la manifestación, a cada una anavan demanant que se suspengués 'l acort fins a la próxima reunió, ó sia, demanavan que no fos definitiva lo que tenia de ferse pel 1.º de Maig, després d' aquella fetxa. (Es aixó serio?) (Te la més petita sombra de bona fe tal acort?) (Es ó no apelar a un obstruccionisme repugnant 'l obrar d' aquest modo?) (Per qué, donchs, *La Guerra Social* no ha explicat aixó tal com es a sos lectors?) (Ab, farsants de baixa estofa, que ni 'l talent tenuiu de saber vestir ab bonas formas vostras insensatas passions de baixos odis personals?)

Lo que havetu fet en la Societat d' Impressors es provocar la anulació d' un dels més probuats articles de son Reglamento, que escrit partint del principi de la bona fe que generalment regna en totes las corporacions obreres, es estava a vosaltrs reservada la poch envejable gloria de probar que entre obrers, com entre burgesos, se tenen de prendre precaucions contra la mala fe y l' obstruccionisme de mala llei a que apelaren imitant nefandas costums de las clases privilegiadas que encara may s' havian manifestat entre 'l obrers impressors barceloninat.

Y no vinguet, després de tals actes, a volerlos tapar ab jeremiadas de cocodrillo ni hipocritias protestas ni obligadas: suscripcions, porque ja tots sabem que la mona, per més que 's vesteixi de seda, mona se queda.

Y no volém perdre més temps.

26

L' orgue del partit obrer de Madrid, *El Socialista*, publica una correspondencia de Barcelona, en la que son autor pretent repartir y negar credenciales d' anarquistas a personas y a periódichs, citant a *La Tramontana* y a son director.

Pero senyor, ja hauran proposat aquesta gent fer aburrir a nostres lectors obligantnos a parlar d' ells pero que egió sapiga que existeixen?

Donchs vaja, no 'ls volém donar gust, concretantnos ab dirli el tal corresponal:

—Arri allá, trepalla tonto! Busca cosas verdosimilis pera tos enredos.

27

Nostre apreciat amic (ab perdó dels del partit obrer) lo Sr. Vallés y Ribot, lo dimars al matí estigut en la presó d' aquesta ciutat a visitar als obrers presos pels aconciements de Maig, y en particular a enterarse personalmente del com y 'l per qué de la estancia d' alguns d' ellis en los barcos de guerra.

Los obrers explicaren de pe-a-pe al Sr. Vallés los details de sa detenció y del tracte inquisitorial rebut, donantli además las gracias per sa campanya en lo Congrès contra las injusticias de que han sigut victimas.

Lo Sr. Vallés se li oferí com a advocat a encarregar-se de sa causa, cosa que acceptaren tots, si se ab la tristesa de la més ferma convicció de que no arribaria a judici oral pera poder exigir allí las responsabilitats a qui correspongués de tan arbitrarias persecucions.

Repetim nostra felicitació al Sr. Vallés (y a veure si esclatien los iguiebistas; per sa franca actitud en favor de la justicia que assisteís als obrers en aquesta qüestió.

28

Un añcionat a estadísticas s' ha entretingut aquestos dias en averiguar quants obrers han

sigut ja processats per qüestions de petardos, y sembla que n'ha pogut contar més de doscents.

Y tots, per suposat, que luego han sigut declarats ignicents després de llarga e ignominiosa presó.

Y no diu res aixó als encarregats de perseguir aquestos delictes?

Al ser notificat als obrers petardats l'auto del jutje declarant que podian sortir en llibertat baix fiança, va també dirseli que no més se 'ls notificava la part dispositiva del auto y no la expositiva ó de motius legals en que 's fundava aquella determinació.

Y acatant, com no hi ha més remey, la disposició del Jutjat, no se 'ns acudí res més de moment que parodiar al poeta Narcís Serra, recordant son preciós idilli La calle de la Montería, y exclamar:

Es mucha causa, señor,
la causa de los petardos

Donem el pesam a La Campana de Gracia. Com pel Maig del any passat va dólides tant de que 'l director de La TRAMONTANA, a pesar del dolor que llavors patia, s' hagués esquitllat de caure a las grapas de la policia y del estat de siti, arribant fins al extrem de tirar rocas a la lluna d' un modo que li feya molt poch favor, suposém que aquest any ja haurá estat contenta de trobarse ab la lluna en 'un cove y ab una mica més dintre un barco, y que ara li tocará estar de dol perquè ja ha sortit la LLUNA.

«Fa, company, que es aquest vostre companyerisme?»

Entre 'ls molts obrers que encara quedan a la presó com efecte de les lluytas entre 'l capital y 'l treball, mereixen mencionarse vuyt manyanas d' obras, involucrats en duas diferents causas, que n' hi ha pera llogarhi jutjats especials del modo idem que van fent sa via los dias a la garjola.

Tots ells están processats per las célebres coaccions. Tres tenen son ex-burgés de part en causa, que procura rebentarlos tant com pot, buscant potser aquella armonia predicada pels dormilegias, fins al punt d' oposarse a que se 'ls concedessi excarcelació ab fiança personal, sino ab metálica de 2,000 pessetas cada bu, equivalent a dirlos penjat, y la justicia, naturalment, de part del burgés. Aquest es, per si algun dia li pot agrahir sa actitud la classe obrera, un tal Manel Batllari, manyá d' obras del carrer del Peu de la Creu.

Y 'ls altres cinch manyans processats, contan que ho han sigut del següent modo:

Un dels cinch va anar a trobar un esquirol que treballava en una casa operada, dibentli lo de sempre; que treballant ell feya mal a tots, y que si volia parar los demés l' ajudarian. Lo esquirol llavors va cridar a un municipal dibentli que l' obrer associat l' insultava, y aixó bastá pera que se distingui lo suposat insultador. Mes no está en aixó lo bo, sino que sent portat al quartellillo l' obrer detingut va trobar quatre amichs, també manyans, que 'l volguren seguir per veure qué li succehiria, y 'l que succehí fou que al entrar tots cinch a Gobernació tots cinch se 'ls quedaren, tots cinch foren portats a la presó, tots cinch han sigut declarats processats per las celebríssimas coaccions... que ab ells cometé la policia, y aixis están tots cinch a la presó fa tres mesos y aixis continúa la causa.

¡Volen més preciós mirall de coaccions modelo que las dels pobrets manyans que acabém d' anomenar?

Quin altre petardo contra 'ls treballadors! Y que aquest verdaderament causa estragos. Quan menos en las familias dels pobres empresonats.

Per fi y després de llarga brega, que diria un aficionat al espectacle nacional, s' ha donat a llum lo manifest de la unió republicana dels diputats republicans.

Falta ara veure si aquesta coalició número mil y una donará 'l mateix resultat que las demés.

S' está organisant pera 'l diumenje vinent un gran concert en lo teatro del Circo Barcelonés, carrer de Montserrat, quals producses se destinaran als treballadors que restin presos per los aconteixements del Maig.

Segons tots los antecedents que sobre la organissació del mateix tenim, serà un Concert de primer ordre. Y, sobre tot, atés 'l objecte a que se dedica, creyém que serà molt concorregut.

Lo dimecres a la tarde, després de mil vituperis passats al mati pera poder deixar fetas un parell de fianças, sortiren de la presó los companys Planells y Lluanas, a pesar de que las fianças preparadas eran cinch ó sis.

Sembla que las sortidas dels presos volen que vagin ben poquet a poquet, per temor a manifestacions de la opinió pública.

REVISTA DEL MES DE MAIG

D' aquest mes, sens empenyag se 'n diu lo mes de las flors, com també 'l mes dels amors, y síllo... cada dia se va haig. Lo Maig, davant de la historia, dona mostres de valent, té nota sobresalient de la que 's guarda memoria. Pero ab tot y ser molt cayo es variable... y la revolta: per 'ndó 's diu... Hasta el coarresta no te quites nunca el sayo.

Al firmarme la revista de la mesada passada, deiat paraula empenyada fins a passarne la vida sobre alló que 'l poble noble per lograr millor fortunas demana tot a la una y 'l burgés no vol dá al poble. L' hu de Maig, que, d' any en any va present tal proporció que tot lo mon en rodo, part hi pren ab bon afany.

Aquest cop per los cantons no s' ha vist la tropa apunt de deixar-se a algun difant ab sos fusells y canons.

No hi ha bogut, y no desbarro, -¡Fuera grapos!- ¡Fuera! y no poquer per 'l acerá demans loch... pe 'l cigarro.

La huelga d' aquesta anyada, que a molts donava torment, ha sigut més imponent més seria y uniforme.

Hi ha bogut alguna coseta fora de loch, aixó sí, presos al Pelayo y molts tipos de la secretsa fent porades, fent corrias pe 'ls carrers, fent barbarias, miradas, passos, ganyotas com si perdonessin vida.

Resumen: la huelga sí sí, deixant apart algun cas, ha sigut un altre pas cap alló... que no vullí di.

Del mes la gran artimanya, ó la nota més notada, ha sigut la biltades... La qüestió del Banch d' Espanya.

Si lo que tant se remena se porta a cap, com crech be; aviat tendréu papé de tinti colors y mena.

L' or, la plata, servirán per adorno, per florons, cadeasas y medallons. Los francesos no dirán síllo de l' arjan fa tel; modificáren la cosa, y dirém en vers y en prosa: -¡Qui jemeja ja ha rebut!

No parlo de professions perquè tocat a aquest pas, ja ningú 'n sol fer gran cas. ¡Se 'n veuben tanta de pendons!... ¡Y trampa! No 'n volgas més!

Trampa, trampa y trampa! La professó va per dias. Es inútil ja dir res.

Y de política! A veure, ¡qué hi ha de nou! me dirán. ¡Política! Vaja, avant, passarhó y a veure.

LI. MUAÍ

Al rector de Vilassar de Mar li ha pujat lo híterich al coll. Lo dia del fusteret de pastertes y escambells, anomenat Sant Joseph, las empenregué desde 'l auditori místich, contra la societat del «Foment,» instalada en aquella població; pero tant violentament y ple de rúbia

que alguns missayres creguerem que se havia tornat boig. ¡Y tot per qué? ¡Horror!... ¡egarrifuse!... ¡perqué 'l toca-campanas li digué que en dita societat feyan ball! ¡Sant Antoni!...

Suposém que hagués sigut veritat: ¡qué! importava que 'l jovent se divertís, y sobre tot, dins un local digne y respectable! Per ventura aqueix jovent se fica poch ni gens ab lo que ell fa en la iglesia y fora d' ella! Lo bo del cas es que hi ans un dels socios en comissió, perquè se desdís públicament dels insults que públicament s' havia permés dirigir a la mencionada societat, pero, ca barret... son orgull sultánich no consent donar satisfacció pública als agraviats; lo dit, dit está, y a tall de polisson, cop de sabre tant sí 'n ets com sí no n' ets, y viva la moral evangélica!...

Ara las emprén contra 'ls treballadors perquè ballan... perquè prenen café... ystras animaladas per 'l istil. Si ell hagués d' estar onze horas y mitja diarias tancat dins la fábrica per guanyar lo pa de la familia, y sens sobranhi per l' endemá, no tindria 'l ciatell tan molsuit, ni arreplegaria tants cents naps a la salut dels tontos que 'l creuben, ó que ho fan veure.

Nos escriuen uns vehins d' Esparraguera queixante de que anaren per las festas de Pasqua a Montserrat, y observaren ab no poca sorpresa que mentres a ells que vestían decentment, pero com a poble, se 'ls negavan habitacions en lo monestir baix excusa de que no n' hi havia, en cambi als que arribaven vestint pesa llarga y tarot hi havia per ells habitacions y tot lo que necessitavan.

Donchs jo dich als d' Esparraguera que no s' extranyin de tals anomalies entre la gent de coronets, perquè ellas ja son tan antigas com incurables.

Lo vot de pobresa es en ells tan heroicament observat, que... sempre tiran a cordillo al que no fa cara de diners per servir rastrement al que pot gastar la plata.

Es la seva flaca. Deixant apart que la grassa encara es pitjor.

Nos comunica la Junta del Centre de Confiters y Pastelers de Barcelona, que son president ha sigut despidit del treball que executava en la pasteleria del carrer de Petritxol, n.º 16, per res més que pel càrrech que exerceix en aquella societat.

¡Ahont son aquestos tribunals y civils y polissons y municipals y burots, tan amatenats a perseguir fins una sombra d' esquit de feosmia de coacció, si creuben que surt del obrer!

¡Se tracta d' un burgés! Ah, donchs deuselos dormir tranquils.

Necessitan descansar de las fatigas de tant de perseguir treballadors.

DOLORA

¡Uixit!
Quan era encara criatura que lo mon no coneixia, y ni de llegir sabia, y ni mi tot era dolura; si prop meu veyá passá un apítot del Senyor, me li acovava ab amor... ¡Y li beuava la mal!

Mes avuy, que sos maldats sé, y he llegit en sa historia, que conservo en la memoria sos los crims y crueltats que feren als nostres avis; quan ne veig un, ab ardor me trech prompte 'l mocador... ¡Y m' aixugo ben be 'ls lavis!

M. BONAPASTA

ÚLTIMA HORA

Se necessitan encara alguns fiadors pera que pugan prompte estar en llibertat tots los obrers presos pels aconteixements de Maig ab l' excusa dels petardos.

Qui pagui de contribució territorial més de cinquanta pessetas anuals de cuota fixa y més de cent per industrial ab tres anys d' antelació y vulga prestar aquest servey a la classe obrera, que passi per nostra redacció y se 'l enterará y guiará al objecte que motiva aquest reclam.

Tip. «La Amantada», de la Societat Universitària, 6, Barceloneta